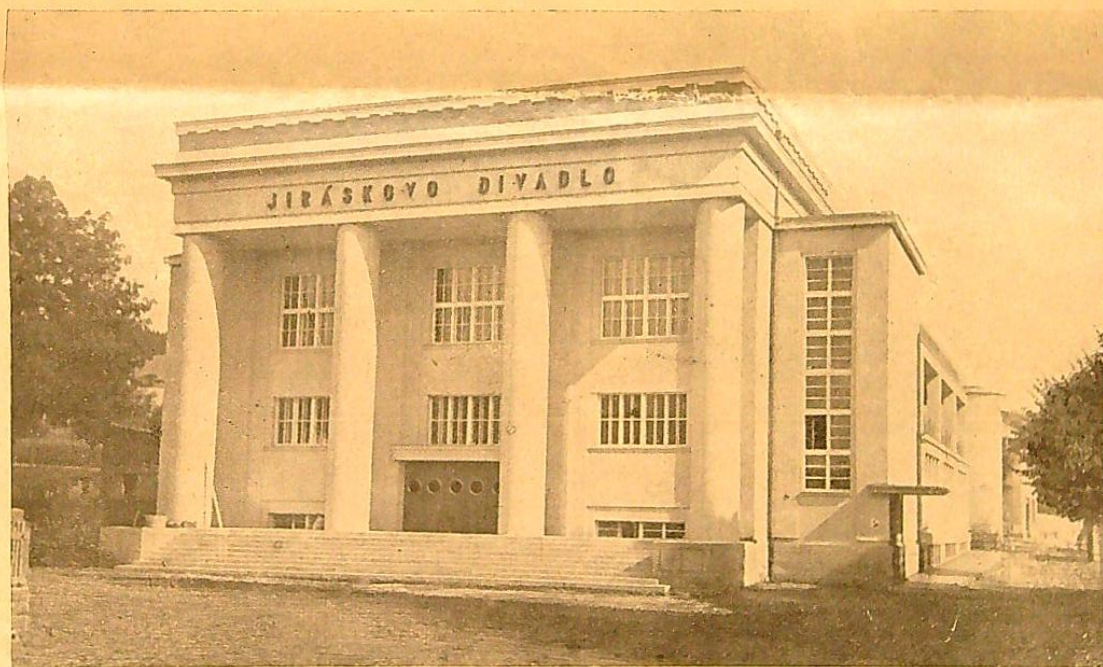

Jiráskovo muzeum Hronov		
256		
E596		

VĚSTNÍK

„VIII. JIRÁSKOVA HRONOVA“

oslav, pořádaných „Ústřední maticí divadelního ochotnictva československého“ v Praze k uctění památky Mistra Aloise Jiráska.

V této krásné divadelní budově, která jest majetkem Spolku divadelních ochotníků v Hronově, sejdou se letos již po osmé, ve dnech 21. až 28. srpna, přátelé Mistra Aloise Jiráska, příznivci dokonalého jevištního projevu hereckého a vítězné ochotnické soubory, aby oslavili společně světlou památku Mistrovi, předvedli vrcholné výkony herecké, ukázali umělecký vzestup a potěšili se a posílili do příštích dnů.

Jul. Millöhner :

Jiráskův Hronov po osmé.

Když před rokem opouštěli Hronov účastníci »VII. Jiráskova Hronova«, odnášeli si nejmohutnější dojem, neboť byli svědky přímo strhující manifestace československé armády duchu Jiráskovu. Slavnosti prokázaly jedinečnou harmonií mezi armádou zbraní a armádou ducha. Prokázaly, že naše vojsko má svůj kořen v duchovní síle národa a naopak zase, že naše umění, lidovýtvoření a celý kulturní život se mohou vyvíjet, majíce pevnou záštitu v naší branné moci. »VII. Jiráskův Hronov« poukázal na hodnoty, jež si celá veřejnost náležitě ujasnila ve dnech kolem 21. května 1938. Můžeme být hrdi na to, že jsme přejímali už loni onu důležitou významnost naší armády, která byla skoro o rok později pochopena celou Evropou.

Po tak pronikavém úspěchu »VII. Jiráskova Hronova«, bylo tím odpovědnější stanoviti ráz »Jiráskova Hronova« dalšího. Spadá do 20. roku naší republiky a nebylo proto nejvhodnějšího, věnovati jej tomuto jubileu našeho státu. Správnost tohoto rozhodnutí potvrdily události květnové, neboť československý ochotník ve své drobné práci směřuje lidovýtvoření k utvrzení a posílení národní a státní myšlenky mezi lidem. A toho je dnes třeba více, než kdy jindy. Neboť nelze od sebe oddělovati národ a lid; jeden bez druhého není myslitelný, bez národa nebude živ lid a bez lidu zahyne národ.

Přípravy na »VIII. Jiráskův Hronov« byly těžší než na minulé. Tiživá mezinárodní situace, nevyjasněný stav národnostního statutu leží do dnes na celém veřejném životě a brzdi každý volnější rozmach. Jubileum naší republiky jest provázáno zjevy, které tlumí všechnu okázalost, ale naopak zase zvroucnují každý projev. Nepochybujeme, že i to bude pro náš národní život k prospěchu.

Po loňských slavnostech bude »VIII. Jiráskův Hronov« chudší na vnější výraznost, ale bude stejně vroucí ve vnitřní náplni. Snad bude ještě vroucnější, protože budeme všichni ještě ostřeji cítiti právě v krásném kraji pohraničním, že naše generace nese osudovou odpovědnost před budoucností za tento stát a jeho bytí. Z této odpovědnosti se nevymkne nikdo. Její větší nebo menší díl nese každý občan státu, neboť nejen velké rozhodnutí, ale i řady na pohled malých dějů vytvářejí a podněcují kroky dějin.

V tomto vědomí přistupuje Ústřední Matic divadelního ochotnictva československého k letošním hronovským slavnostem. Jejich divadelní část, jež tvoří jejich podstatu, ukáže veřejnosti, jak se prohloubila ochotnická práce za 20 let naší samostatnosti, ukáže naši dramatickou tvorbu od minulého století po žhavý dnešek a v Jiráskově dramatu symbolicky nastíní tvrdou pravdu, že není naším údělem, abychom směli odpočinouti. Stálá bdělost je naším příkazem, abychom mohli hned v lermo bití, kdyby se znovu objevil mocný pán hor. Co prorocké předvídatosti je v Jiráskově »Panu Johanesu«, to cítíme plně teprve nyní, když jsme prožili chvíle výstrahy, o jejíž potřebnosti mnozí před časem pochybovali.

Až budeme stát u Jiráskova hrobu, budeme více než jindy cítiti jeho význam a tím nejskonalejší bude náš dík. Jiráskovo dílo bylo především určeno našemu lidu, nedychtilo po světovosti. Proto však není o nic menší, naopak. Národ náš by je měl čísti jako evangelium, měl by je mít stále na očích, aby čerpal posilu, přijímal výstrahu a nešel s cesty.

To si připomeneme při hronovské oslavě dvaceti let republiky, my českoslovenští ochotníci, a tuto připomínku ponese do všech míst a krajů, abychom posilovali plamen ušlechtilého národního vědomí a dusili zhoubný vliv nelásky a nevěry. Svůj díl odpovědnosti splníme, věrni republice, věrni národu, ale věrni také kultuře, lidstvu a sobě.

Běla Horská :

*Sv. Čech: Nevěřme nikomu na světě šírém,
nemáme jednoho přítele tam,
nevěřme radě, ni chvále, ni haně,
všecko je klam...*

VIII. Jiráskovu Hronovu.

Dvacet let Československé republiky, slavná atapa v historii našeho národa. Zároveň dvaceti leti hrdinného manifestu duševní elity našeho národa v čele s jeho inspirátorem Aloisem Jiráskem. V dni drtící beznadějnosti, a bezmezná ochablosti promlouvali za národ naši spisovatelé a žurnalisté s nesmlouvavou odvahou celých mužů. Do strašného ticha očekávání posledního úderu zdeptaného lidu, zazněl výstražně protest vedoucím a reprezentujícím národ — před zbabělou ústupností. Připomněla se strašná, zavazující odpovědnost před budoucností za zrazení a zpronevěření dědictví otců cizákům, vykupovaná sterými obětmi krve a utrpení slavnou minulostí. Jen 20 let prošlo a znovu čeká vlast svého »Jiráska« — pravé slovo v pravý čas, které projeví vůli národa, který je zavázán obětmi krve všech

těch, kteří nesmlouvavě darovali životy za svobodu a šťastnou budoucnost národa na všech bojištích Evropy. Bylo by zneuctěním a příliš velkou pohanou, mrtvým i živým, kteří národu vybojovali svobodu, ustoupení bytí i jen pídě naší vlasti, neomalené drzosti těch, kterým jsou cizí naše snahy i naše cíle, kteří v rozhodném boji stáli a stojí v nepřátelských šicích proti nám. Před dvaceti lety v rozhodnou chvíli přišel Mistr Alois Jirásek burcovati svědomí mluvčích ve vídeňském parlamentu. I dnes může být slavný manifest majákem osvětlujícím a zachraňujícím od nebezpečných skalisk mezinárodního cítění. Běda národu, který buduje pro pochvalu ciziny. I nejušlechtlejší snaha nemůže ospravedlniti ústup ve věcech národní cti a hrdosti. V nynější nebezpečné době stále si neuvědomuje dostatečně široká

veřejnost, kdo silil naše hraničáře a naše menšiny již od dob Tylových až po naše dny, kdo stále uplatňuje národní idee našich buditelů. Jsou to naše ochotnické divadelní spolky, které živým slovem promlouvaným z českých pevišť šířily a šíří dobře hraným divadlem kulturu (mnohde v dědině jedinou) a lidovýchovu. Jiráskovi za vděk vznikla překrásná, tklivá a majestátní pouť »Jiráskovy Hronovy«, letos

již osmá. Dík veliké a neocenitelné (a neoceněné) práci Ústřední Matice divadelního ochotnictva československého nabývají tyto Jiráskovy Hronovy rok od roku vzrůstajících a umělecky rostoucích forem. Zdar nezištné, statečné a vytrvalé práci čl. ochotnictva a jejímu ústředí. Zdar »Jiráskovým Hronovům«, propačaci národních a všelidských ideí.

NÁRODNĚ - KULTURNÍ OSLAVY, POŘÁDANÉ K UCTĚNÍ PAMÁTKY MISTRA ALOISE JIRÁSKA.

RÁZ: DVACET LET ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLIKY.

PROTEKTOR OSLAV: PAN MINISTERSKÝ PŘEDSEDA Dr. MILAN HODŽA.

Pořad oslav:

Neděle 21. srpna v 10 hodin dopol. před Jiráskovým divadlem:

Zahájení slavnosti vztyčením státní vlajky. Slavnostní proslov starosty UMDOČ. Jul. Mitlöhnera. Spoluúčinkuje Zpěvácký spolek »Dalibor«.

Ve 20 hodin v Jiráskově divadle:

Lad. Stoupežnický: *»Naši furianti«*. Režie Fr. Štrojsa. Sehraje Arbesův okrsek UMDOČ. z Pardubic.

Úterý 23. srpna ve 20 hodin v Jiráskově divadle:

Karel Čapek: *Matka*. Režie Jaroslav Růžička. Sehraje Spolek divadelních ochotníků »Hanka« ze Dvora Králové nad Labem.

Čtvrtek 25. srpna ve 20. hod. v Jiráskově divadle:

Viktor Dyk: *Zmoudření Dona Quichota*. Režie Václav Zima. Sehraje Divadelní spolek »Kolár« z Mladé Boleslavi.

Pátek 26. srpna ve 21 hod.:

Jiráskův strážný oheň na vrchu »Příčnici«, za činné účasti Sboru dobrovolných hasičů, Zpěváckého spolku »Dalibor« a všech národních složek.

Sobota 27. srpna ve 20. hod. v Jiráskově divadle:

In memoriam T. G. M. Jar. Seifert: »8 dní«. Režie Dr. Karel Krpata, Proveďte Spolek divadelních ochotníků z Pardubic.

Neděle 28. srpna v 9 hodin dopoledne:

Národní pouť k hrobu Mistra Aloise Jiráska. Sraz o půl 9. hodině dopolední před Jiráskovým divadlem.

V 10 hodin dopoledne:

Společná oslava dvacetiletého trvání Československé republiky. Slavnostní shromáždění před Jiráskovým divadlem.

V 15 hodin a ve 20 hodin v Jiráskově divadle:

Alois Jirásek: *Pan Johanes*. Celostátní představení. Sehraje soubor předních členů spolků divadelních ochotníků z celé republiky. Režie prof. Karel Stránský z Poličky. Výprava V. Gottlieb.

Pondělí 29. srpna ve 20. hod. v Jiráskově divadle:

Alois Jirásek: *Pan Johanes*.

Po celou dobu »VIII. Jiráskova Hronova« jest otevřena v budově Jiráskova divadla výstava památek Mistra Aloise Jiráska.

V. Šlégl:

„Pořadatel VIII. Jiráskova Hronova“ k oslavám.

Dostali jste jistě pozvánku na naše národní a kulturní oslavy, které pořadatelka UMDOČ každoročně v týdnu narozenin Mistra Aloise Jiráska již od roku 1931 pořádá k oživení památky velkého barda slavné české minulosti v místech, kde stála jeho kolébka a je uložen jeho popel.

Pořadatelka chce, aby rodný Jiráskův Hronov stal se posvátným a poutním místem, kam by putovali každoročně všichni lidé dobré vůle a hledali u Jiráskova hrobu posilu pro vědomí národní a duševní kultury. Rok od roku tyto oslavy nabývají většího významu již proto, že protektory těchto oslav jsou nejvyšší osobnosti veřejného a kulturního života našeho státu. Protektoráty nejvyšších hlav našeho státu nezískávají se tak lehce a pořadatelce těchto oslav do stává se tímto plného uznání, že ochotnictvo jest důležitou a nepostradatelnou kulturní složkou našeho národa a státu. Letošní oslavy konají se v rámci oslav 20. výročí naší samostatnosti a jsou dokladem svědomité, nenárodně ochotnické práce našich spolků a okrsků. Dnes není žádného roz-

dílu mezi divadlem profesionálním neb ochotnickým. Soubory, které byly zařazeny do slavnostního týdne svojí pílí, svědomitostí získaly si v soutěži první místo a čest, že mohou na scéně Jiráskova divadla v Hronově, vybavené vším, co velké nové divadlo má, vystoupiti a tomu vděčnému hronovskému obecnstvu, které bezpříkladně plní Jiráskovo divadlo v době oslav, ukázati svoji kulturní vyspělost a ochotnickou zdatnost.

Celkové dojmy z těchto každoročních oslav nelze ani vyliciti a kdo jednou zavítal do tichého a poetického Hronova na naše národní slavnosti, vrací se každoročně do rodného města Mistra Aloise Jiráska, kde na idylickém hrbitově spočívá v blízkosti padolských sousedů jeho popel. Návštěvníci zapomenou na starosti a svízele dnešní těžké doby a vrací se z Jiráskova Hronova osvěžení na těle, posílení ve svých srdcích v pevnou a nezlomnou víru ve šťastnou svoji budoucnost a celého národa. A proto pořadatelka těchto

kulturních slavností chce každoročně připomínati na půdě posvěcené práci zesnulého Mistra jeho nesmrtelný odkaz a povinnost čerpati z něho pro generaci naši i příští národní sebevědomí, cit a lásku k naší drahé vlasti.

Pořadatelka pověřila mě již po třetí generálním pořadatelem těchto slavností a dnes chci poděkovati všem spolům i jednotlivcům, kteří se přičinili, aby i letošní naše oslavy vyzněly opět důstojně. Bude mojí radostí přivítati všechny hrající soubory i jednotlivce co nejsrdčněji v týdnu oslav v Hronově a dokumentovati, že jejich svědomitá, nenáročná práce přinesla zdárné ovoce. Jako generální pořadatel těchto oslav starám se vždy, aby hladký průběh příprav zaručil již předem úspěch. Již dnes možno pozorovati, že rok co rok jsou Hronovy lépe připravovány, jak po stránce umělecké, administrativní, tak i hrajících souborů. Pořadatelka jest si vědoma svojí zodpovědnosti a proto věnuje rok od roku největší péči již samotným přípravám, aby uznání, kterého se jí dostalo od širší veřejnosti, si udržela a zasloužila.

Hrající soubory, poctěné důvěrou pořadatelky, jsou však povinny, aby tuto důvěru nezklamaly, ba naopak, další přízeň si získaly a udržely. Jestliže minulého roku »VII. Jiráskův Hronov« se svým heslem »Armáda Jiráskovi« shromáždil bezvýjimečně tolik přátel, že všechny nestačilo pojmuti prostranné hlediště Jiráskova divadla, věřím pevně, že i roku letošního bude tomu také tak, a že mohu plným právem předem spoléhati na přízeň všech milovníků divadla, na podporu a zájem všech, jejichž česká srdce, láska ke krásnu, k divadlu a umění, láska k národu nebyla v nynějším materialistickém životě ubita. Bude to důkaz lásky k Jiráskovi, k českému národu, kultuře a nejkrásnější odměnou všem těm hrajícím souborům a věrným ochotníkům, kteří nezištně s mravenčí pilí budují pilíře českého divadla, umění, kultury, kteří vzdělávají veškeré vrstvy československého občanstva k hrdému národnímu sebevědomí.

VIII. Jiráskovu Hronovu plný zdar!

Vzpomínka prof. Karla Stránského na Maxe Lederera!

Úkol vzpomínati na Maxe Lederera mi připadá jako bych měl vzpomínati a mluvit v nejužším kruhu nejbližších přátel, a takové je dnešní shromáždění, o někom, o kom není třeba slov, koho netřeba vzpomínat, kdo je každému dobře znám, kdo žije, byť zemřel, kdo se prostě nezapomíná. — Který obraz života Maxe Lederera, kterou vlastnost mám vyvolat ve vaší myslí, abych přiblížil stín, ožil vám přítele v té podobě, v které ho znáte mnozí dle i lépe než já.

Pro mne byl Max Lederer veliké zlaté srdce, které jsem mu dal na rakev. — Zlaté srdce, překypující citem, pro každého za všech okolností pulsující prudce snahou po ideálu, po ušlechtilém a krásném. Tep tohoto srdce je základním akordem jeho bytosti, jdoucí drahou stálého boje s předsudky, s nepochopením, s malodušností, s nevírou v opravdovost a sílu citu a konečně i s bojem se zdravím a vlastní existencí.

Jest příznačným rysem lidské povahy, že vnímá nejhlouběji zjevy, které zapůsobí na jeho duševní život respektive na jeho citlivost způsobem velmi pronikavým nebo alespoň silnějším než jsou všechny ty, jež se jeví běžnému pozorovateli denního života. Je to již v povaze lidí, že lidské vlastnosti, které nemají v sobě nic efektního a nic, co přímo nutí, aby se nějakým způsobem vtiskly do pozornosti, přecházejí bez významnější patnosti, třeba že jde o zjevy mimořádně bohaté duševně a obzvláště cenné po stránce lidské. Veliký norský dramatik Henrik Ibsen zachytil tyto zjevy ve svých Oporách společnosti, kde významně zhodnotil cenu člověka, jehož počínání nese, resp. určuje úroveň současného společenského dění. A jsou to lidé deroucí se málo do popředí, přehlížení dobou, podceňování, málo usilující o tom, aby na sebe strhli pozornost veřejnosti, kteří svými podniky, svými skutky, a celým svým působením představují činitele podpírajícího a zakládajícího po stránce myšlenkové společnost své doby nebo alespoň skupiny lidí, jichž jsou členy. V dramate Ibsenově, mimochodem právě toto drama bylo Maxovi nejbližší, mluví se o těchto typech obecně o hledáme-li smysl života Maxe Lederera nelze jíti za ním jinak než právě sem. Opora společnosti, jakých je na miliony, ale kterých je tím méně, čím více si uvědomujeme jejich řídkost v srovnání času a celé lidské společnosti. Nevybočil z našeho formátu, ale držel jej a my jsme se o něj opírali. Náš cíl je vyšší než aby on mohl být vzorem, ale my jsme z něho za společným cílem vycházeli. Všechny jeho přednosti i slabosti nemohou přeceniti ani umenšiti fakt, že Max Lederer byl oporou, hledali-li jsme člověka oporou, hledali-li jsme smysl naší osvětové a umělecké práce ochotníka.

Max Lederer byl český žid. Celý život plnil zákon lásky, byl mostem, který stavěl mezi českým národem a židy, rukou, která pohlažením odstraňovala kameny před-

sudků, mužem, který po celý život trhal dráty ghetta. Neznám člověka, který by nepodlehł právě jeho čistému úsilí najíti shodu mezi nejrůznějšími protivy názorů sociálních, kulturních, politických. Nebylo to prováděno velkými slovy, gesty, nepřesvědčoval massy, získával jedince svým ideálem naplněným srdcem, svými skutky, nevyžadujícími vděčnosti, které tím více zavazovaly, čím skromněji a nenáročněji byly konány. Max Lederer s l o u ž i l. Nedostávalo se mu v životě údělu tvůrce, v jeho životě bylo málo uznání a vděku. Jiní, když jen jeho službou stali se tvůrci, vzali světlo, ponechávajíce mu stín. Ale nebyl by to Max Lederer, aby se dožadoval svého podílu na úspěchu, vnitřní radost byla jeho největší odměnou. Max Lederer jako ochotník, jako režisér, plakal za jevištěm dojetím, když jej mým výkonem strhl. A slza je perla duše, řekl Goethe. Kdo z nás je tak bohatý citově, aby mohl jako on perly rozdávati i tam, kde si jich nevážíly a kam nepatřily. Divadlo nebylo pro něj zábavou, říkal jsem mu, že je poslední i rodu Thámů. Necítil jsem to ironicky, a i když jsme se změnili dobou, zůstalo v nás vždy něco z doby našeho probuzení. Maxa nám svým zjevem připomínal, abychom nezapomínali na tradici dědů, která je bezpečnější než příklady cizích. Jeho víra v divadlo jako prostředek, který očišťuje srdce i duši, nejpřímější cestou vede k cíli, byla základní vírou jeho života. Max Lederer nehodnotil se měřítky uměleckých zásad, jeho hodnota a kritérium bylo nadšení pro věc, kterým strhoval druhé schopné k výkonům, jež by bez jeho vlivu nebylo vrcholné. Zanícení, které nemělo nic společného s reální možností, přecházelo do výkonů druhých, aby zde nabylo plné formy. Daleko, přes svůj kraj rozsvěcoval ohně lásky a nadšení pro divadlo a divadlem. Max Lederer měl choré srdce — organicky i stíženě obrazně těžkou vadou. Bylo otevřené a rozšířené — kteří toho zasloužili i kteří toho zneužili. Ale těch druhých snad ani nebylo. Byl šťastným člověkem, který nepoznal nepřitele. Nemohl jej poznat, protože vědomě neubližil. Nad jeho rakví padaly superlativy. Vím, že by je byl Max Lederer odmítl. Nechtěl býti nej-, ale dobrý, šlechetný, poctivý, upřímný a čistý, dětsky čistý. Šedesátiletý stařec, chápající elán i trýzeň mládí. Nepostavil se mu nikdy do cesty, šel s ním i když mu někdy dech nestačil. Byl to jeho osud — živelná touha býti aktuální, vyrovnat se kladně se vším dnešním. To přepnul jeho síly psychické i fyzické.

Mezi autory Maxovi nejbližší patřil Sova. Jak blízky je svou životní prací jedné postavě z básně Rozsévač. Dobré zrno rozhodil mezi nás. Proti ochotnickým nevkusům bojoval slovy Šrámka, Dyka. S pokornou úctou rozsával do nejmenších vesnic víru ve velké slovo o poslání básníkovy. Nelze zapomenouti jeho řeči, podložených a zárodků znalostí naší i cizí literární a kulturní tvorby, které

odhalovaly bohatost jeho duševní potence. Sám průměrný požadoval nadprůměrnost. Vybočit z vyslapaných kolejí, probudit v ochotníkovi a člověku žízeň po vinu silných. V tom byl často nepochopen, v tom se často jevil až paradoxně. A přece je to odkaz, který nám zanechal. Jíti výše a hlouběji, nevzdat se při prvním nezdaru. Každý z nás neseme stopu styku s ním. Poneseme ji po celý život jako příklad života občanského i života našich snah. A ten

příklad byl větší než cítíme dnes. Jeho mezera nebude dlouho vyplněna, neboť je málo lidí ochotno k obětem nejvyšším, ke kterým on vybízel po celý život a kterou přinesl dne 2. září 1937. Příklad dobrého člověka, usilujícího poctivě o dobrou věc všemi silami a prostředky, zůstane trvale v mysli, až opadnou i ty chvíle, kdy vzpomínkou dobolívá ještě rána ztráty, která nenašla ještě čas k odstupu a k hodnocení.

Celostátní představení „VIII. Jiráskova Hronova“

Pan Johanes

Pohádka o čtyřech jednáních.

Režie Karel Stránský z Poličky.

Výtvarná spoluúčast V. Gottlieb ml. z Prahy, v provedení, projekci a světlech Fr. Pracháře (Hronov). Hudba B. Kříže (Sedlčany) a K. Lipy (Mělník) v úpravě a za řízení J. Šmída (Hronov). U varhan J. Hepnar (Hronov). Sbory

a sola Zpěvácký spolek »Dalibor«, Hronov, za řízení Aug. Ptáčka (Hronov). Líčení a vlásenky Josef Bejček, spec. div. vlásenkářství (Plzeň). Kostýmní výprava: Divadelní závod B. Šustrová (Náchod).

O s o b y:

Pan Johanes: Sunek Josef (Spolek div. ochotníků Mnichovo Hradiště).
Kačenka: Brabec Tomáš (Typografická Beseda, Plzeň).
Tomáš vagant: Sochorová M. (Spolek div. ochotníků, Dvůr Králové).
Kubeček: Jedličková Růž. (Spolek div. ochotníků »Klicpera«, Plzeň).
Hrůza Lelek: Špaček Jan (Student. avantgardní kolektiv, Plzeň).
Horník: Vinter Jan (Spolek div. ochotníků »Jirásek«, Plzeň).
Kořenářka, jeho matka: Svidenský Mila (Dramat. odbor čs. soukrom. úřed., Plzeň).
Zuzka, jeho dcera: Linhart Joza (Spolek div. ochotníků, Úpice).
Krajánek: Burger Jan (Spolek div. ochotníků »Tyl«, Plzeň-Doubravka).
Salvanguardia: Kopáček Marie (Dramatická družina »Vlast«, Praha-Vršovice).
Hrabě: Černá Anna (Národně vzděl. spolek »Kolár«, Plzeň).
Krajanek: Neblecha Ladislav (Spolek divadel. ochotníků »Klicpera«, Plzeň).
Salvanguardia: Knitl Václav (Spolek div. ochotníků, Nové Město nad Met.).
Hrabě: André Rudolf (Spolek div. ochotníků »Heyduk«, Plzeň).
Hrabě: Fremer Karel (Spolek div. ochotníků »Zeyer«, Plzeň).

Čemerka: Vogl Adolf (Spolek div. ochotníků »Klicpera«, Plzeň).
Hospodář: Kopáček Frant. (Dramatická družina »Vlast«, Praha-Vršovice).
Selka: Suchánek Bohumil (Spolek div. ochotníků »Tyl«, Jičín).
Družba: Neblechová Emma (Spolek div. ochotníků »Klicpera«, Plzeň).
Ženich: V. J. Hrdlička (Ladeckého okrsek UMDOČ. v Mostě).
První děvče: Špenar J. (Spolek divadel. ochotníků v Hronově).
Druhé děvče: Habrová Luba (Spolek div. ochotníků v Hronově).
První skalní duch: Hepnarová Aad. (Spolek div. ochotníků v Hronově).
Druhý skalní duch: Fiala Ladislav (Spolek div. ochotníků v Týnci nad Lab.).
Komorník: Šafář Zdeněk (Spolek div. ochotníků v Dačicích).
První voják: Smutný Jindřich (Spolek divadelních ochotníků v Jaroměři).
Druhý voják: Šustr Jindřich (Spolek div. ochotníků v Náchodě).
Komorník: Kellner Jan (Spolek divadel. ochotníků, Radnice).
První voják: V. J. Hrdlička (Ladeckého okrsek UMDOČ. v Mostě).
Druhý voják: Nemasta Karel (Spolek div. ochotníků, Hronov).
Druhý voják: Klugar J. (Spolek div. ochotníků, Hronov).

(B. Endler, Z. Středa, K. Kalcovský, J. Palla, J. Kotík, O. Špálová, R. Vařečková, Z. Freivwaldová.).

Synkové, dva hudci, děvčata.

Děj na Krkonošských a Kačenčíných Horách.

Po druhém dějství přestávka.

Jiráskovy Hronovy těšily se od začátků přízni význačných mužů národa.

I. „JIRÁSKŮV HRONOV“

kulturně-národní oslavy na paměť 80. narozenin Mistra Al. Jirásky v týdnu od 17. do 23. srpna 1931 v Hronově

Protéktor oslav: **Dr. T. G. Masaryk**, prezident republiky.

Čestné předsednictvo:

Jan Malypetr, předs. posl. sněmovny, *Dr. Fr. Soukup*, předs. senátu, *Frant. Udržal*, předs. vlády, *Dr. Juraj Slávik*, ministr vnitra, *Dr. Ivan Déřer*, min. školství a národní osvěty, *JUDr. Přem. Šámal*, kancléř pres. republ., *Dr. K. Baxa*, primátor hl. města Prahy, *Dr. Hugo Kubát*, zem. president, *Dr. Vil. Pospíšil*, guvernér Nár. banky, *Ad. Prokšpek*, předs. Nár. Rady Čsl., *Dr. K. Kramář*, poslanec, *Boh. Stašek*, posl. Fr. Tomáše, posl. Em. Hrubý, senátor a předs. svazu Nár. Jednot a Matic, *Václ. Klofáč*, senátor, *Josef Tchoř*, sen., *Gen. Ludv. Krejčí*, velitel 4. pěší divise, *Jos. Bartoň-Dobelin*, velkopřům., *Cyril Bartoň-Dobeš*,

velkopřům., *Dr. Jaromír Jirásek*, Arch. Jindř. Freiwald, *Jan Kovář*, místostarosta Hronova.

Čestný výbor:

Česká Akademie věd a umění, *Matica slovenská v Turč. Sv. Martině*, *Čsl. obec Sokolská*, *Masarykův lidovýhonný ústav*, *Syndikát čsl. novinářů*, *Spolek spis. bell. »Máj«*, *Spolek »Svatobor«*, *Společnost Al. Jirásky*, *Klub čsl. turistů*, *Svaz čsl. studentů*, *Svaz čsl. herectva*, *Pěší pluk č. 30 »Al. Jirásky«* ve Vys. Mýtě, *Malice Divadelní a měst. rady: Česká Skalice, Červ. Kostelec, Dobruška, Hradec Král., Hronov, Jaroměř, Josefov, Náchod, Nové Město, Opocno, Police, Úpice.*

Dr. Juraj Slávik:

K II. JIRÁSKOVU HRONOVU.

Jiráskovo Padolí, Hronov, stará sa záslužne, aby veľké dielo majstra českej prózy ostalo živým, pôsobivým a aby duch Jiráskov tvoril ďalej svojou sjednocovacou tendenciou. Každým rokom má byť usporiadaný v Hronove, v krásnom divadle Jiráskovom týždeň, venovaný umeniu a Jiráskovej pamiatke. Bol som prítomný pred rokom slávnostiam prvého Jiráskovho Hronova a mal som príležitosť oceniť pietný spôsob týchto osláv.

Toho roku bol som poverený vládou čsl. republiky, aby som ju zastupoval na Jiráskových oslavách v Hronove. Tentokrát je mi to zvlášť milé, ako Slovákov, že v duchu Jiráskovom môžem byť prítomným manifestácií československého bratstva a jednoty. II. Jiráskovho Hronova súčasťou sa vo vašom počte Slováci a v Jiráskovom divadle zavznesie z javiska, z úst slovenských ochotníkov, slovenské slovo. Je to len samozrejmé, lebo Jiráskovo dielo bolo v značnej miere venované Slovensku a Jirásek znal a miloval Slovensko v minulosti a prítomnosti. Zo súvislosti

českej a slovenskej minulosti, ktorú Alois Jirásek tak majstrovsky sdoraznil vo svojej symbolicky nazvanej romárovej trilógii »Bratrstva«, vychádza ako priamy dôsledok, ako historická pravda naša dnešná jednota českých a slovenských zemí, s odkazom zachovať a prehľbovať túto jednotu pre všetky budúce časy, pre budúcu históriu sjednoteného československého národa.

Sprevádzal som majstra Jirásky na jeho poslednej ceste po Slovensku. Obdivoval som jeho jemnosť ducha, s akým sa dotýkal otázok československého spolužitia a imponoval mi jeho optimizmus, s akým hľadel k budúcu vývinu tohoto spolužitia. Želal by som si, aby i tohtoročné slávnosti v Hronove prispeli ku vytvoreniu bratrského ducha medzi synmi jedného národa, Čechmi a Slováckmi, a naplnili nás zdravým a krásnym optimizmom pre upevnenie a prehĺbenie československej jednoty.

II. Jiráskovmu Hronovu prajem mnoho zdraru!

K V. JIRÁSKOVU HRONOVU.

Slavnostní proslov generála Rudolfa Medka.

Váš »Jiráskův Hronov« svým hlubokým a nesporným významem kulturním dobyl si již slavného věhlasu v celém vzdělaném světě československém. Láska nadšení, jež mu věnujete, i vážné oběti, které přinášíte, budí ohlas v srdcích všech věrných Čechů a Slováků, jimž je drahá rodná mluva a krásné písemnictví její, kdož milují zejména české divadlo a kdož s úctou a s obdivem dovedou oceniti nenahraditelnou práci našeho ochotnictva a jeho vedoucích orgánů. Od probuzenských dob bojuje svůj dobrý boj české ochotnictvo za spásu i povznesení českého ducha, za jeho existenci a svěbytnost národní i kulturní, za vyšší duchovní typ český. Vedle tohoto poslání buditelského má české ochotnictvo jako málokteré jiné na světě skutečnou ctižádost uměleckou a právě z jeho řad vyšli naši největší a nejslavnější dramatičtí umělci. Nedovedou ho odraditi nijaké potíže technické nebo místní, překonává většinou se zdarem vlivy a nesnáze politicko-stranické, dovede zápasiti s potížemi hmotnými. Není věru přílišnou cti našeho veřejného života, že právě v těchto oblastech bývá zpravidla penochováno samo o sobě, že musí téměř bezvýhradně spoléhati na vlastní síly a svépomoc, a že ti, kdož mají v rukou moc a hmotný zdroj, místo účinné pomoci často pohrdlivě pokrčí rameny nad nenáročnou prací ochotníků, bez níž by v našich zemích nebylo skutečně lidovýchovy. Dovolte tedy aspoň mně, dramatickému spisovateli českému a československému legionáři, který v práci našeho ochot-

nictva spatřoval vždy jednu z velkých cest, vedoucích k národnímu osvobození, abych směl a v duchu se mnou jistě všichni čeští spisovatelé a legionáři — vzdáti Vám, vzácní přátelé, vroucí dík za vše, co jste pro československou kulturu vykonali Vy i vaši předchůdci.

Vy, pánové, kteří obětavě rok co rok přicházíte do Jiráskova Hronova k slavnostem kultury, krásy a národního povznesení, splácíte dosud největší díl té vděčnosti, budete úctyhodný duchovní pomník velikému spisovateli, obnovujete každoročně hold jeho jménu a jeho dílu. V zemi, kde se tak rádo zapomíná, je vaše práce opravdovou a podstatnou zásluhou. Přijměte proto pozdrav a dík těch institucí a organizací, jež mne požádaly, bych je zde zastupoval, především České akademie věd a umění, zejména její čtvrté třídy, již byl Alois Jirásek dlouholetým předsedou a Nezávislé jednoty československých legionářů i Kruhu jejich přátel, jehož byl Alois Jirásek, spoluzakladatelem a čestným členem. Jsem šťasten, že vám obojí tento pozdrav mohu tlumočiti i jako spisovatel i jako československý legionář a předseda zmíněné leigónářské organizace. Básník a bojovník sklání se hluboce před památkou velikého básního a velikého bojovníka za lepší budoucnost našeho národa a vyslovuje přesvědčení, že do budoucna bude živ, duch Mistra Aloise Jirásky a jeho díla v něm neskoná a skonat nesmí.

VII. JIRÁSKŮV HRONOV

NÁRODNĚ KULTURNÍ OSLAVY pořádané pod protektorátem pana presidenta republiky DRA EDVARDA BENEŠE k uctění památky MISTRA ALOISE JIRÁSKA ve dnech 22.—29. srpna 1937 v Hronově

R Á Z O S L A V : A R M Á D A J I R Á S K O V I

Čestné předsednictvo: Pan ministr Národní obrany František Machník. Čestný výbor: armádní generál Jan Syrový, gen. inspektor branné moci, armádní generál Ludvík Krejčí, náčelník generálního štábu.

Armáda Jiráskovi.

Divis. gen. Jos. Váňa, Hradec Král.

Alois Jirásek, pěvec národní síly a slávy, křísil do války svými spisy ve všech vrstvách lidu vědomí národní síly a velké minulosti, předváděl mu statečné vzory jeho předků, učil ho pevně víře v budoucnost a naplňoval ho odvahou k bojům a obětím. Jeho láska k vojákům byla prochnutá vnitřní pravdivostí a občanskou vroucností. Jirásek miloval československé vojáky minulosti a předváděl je v obrazech, uchvacujících svou mužnou krásou a volajících po napodobení. Miloval vojáky přítomnosti, konající povinnost v cizích službách a nadšeně zdravil legie, bojující za hranicemi za naši samostatnost, vzpomínal na ně, jak sám doznává, za dne a v bezesných nocích, provázel je v duchu v cizích končinách na dalekých bojištích, s horečnou dychtivostí čekal o nich zprávy a s vroucím účastenstvím čítal o jejich bojích, strádáních a slávě letící světem. Se stejnou láskou pozdravil Jirásek armádu naší republiky a s opravdovou radostí a zájmem sledoval její růst, její vývoj a její zdokonalování. To byl jeho »splněný sen, radostná skutečnost a útěcha tomu, kdo starostně

pomýšlí na budoucnost». Tak jako ve válce bylo jméno Jiráskovo všem našim vojákům jménem drahým, tak je připoutali k svému srdci i vojáci republiky. Otevřeli mu své srdce a jeho lásku mu splatili stejně věrnou oddaností a láskou. Tento vřelý a krásný poměr čs. vojáků k Jiráskovi byl ještě za života Mistra zhodnocen a na věčné časy vyjádřen rozhodnutím presidenta republiky a vrchního velitele branné moci tím, že jeho jménem byl pojmenován 30. pěší pluk, jehož krásná tradice z bojů na Slovensku je přímo symbolickou odevzvu vlivu Jiráskova Bratrstva na duši československého vojáka.

Alois Jirásek je a vždy zůstane naší armádě milovaným spisovatelem, učitelem a duchovním přítelem. Jeho knihy budou vždy ozdobou vojenských knihoven, budou vždy studnicí národní hrdosti a sebevědomí, budou příkladem vojenských čností a budou znít hlasem »tambora, který na stráž volá«. A tomuto hlasu odpoví naši vojáci: Jsme na stráži, Mistře, jsme pohotovi, jsme připraveni bránit svou rodnou půdu, z níž jsme se zrodili a z níž jsme vyrostli.

U hrobu Mistra.

Plk. inž. Boh. Závada, Vys. Mýto.

Jsme u místa odpočinku srdce čistého a statečného, jehož každý tep patřil zemi, která jej zrodila a lidu, z něhož vyšel. Alois Jirásek miloval horoucně svoji zemi, protože ji podle jeho krásných slov »národ učinil svatou potem svým a krví svou, kterou vylil v přemnohých bojích, háje práci svou dobyté země i svého jazyku«. Učil lid, který se stal dědicem této země, své lásce, lásce živé, činné, která neobjímá jen přítomnost života, ale v pochopení hlubokých souvislostí dila a osudů národních generací pomýšlela na budoucnost, obracíc se do minulosti o radu a příklad. Jakou to pro rockou dálnovidnost daly mu tyto příklady! Ve dnech národní ne-svobody a cizího poručení tušil otřásající bouři, která přinese osvobození, a připravoval pro ni mysl i srdce svého lidu. A když přišla chvíle, toužebně očekávaná i přemýšlivá, s důvěrou a mužnou rozvahou připravovaná, zalila jej radost vítězství, ale neopojila, aby mysl dále nevrhla do budoucích dní pomýšlení tentokrát starostné.

V této prozíravosti byl vůdcovský hled A. Jiráska, v laskavé naléhavosti jeho nabádavých obrazů, jeho bdělé strážce a učitele, který na stráž volal. Tu, v srdci jeho nejužšího domova, do něhož odešel odpočinout, jako by zněl stále jeho bdělý hlas, stále na stráž volající.

Je našim štěstím, že tak, jako v letech krvavého rozuzlení našeho národního dramatu, je mužné pochopení odevzvu jeho bdělého hlasu. Celý národ si v těchto vážných dobách znova uvědomuje, že jsme — podle krásného přirovnání — všichni na jedné lodi, uvědomuje si sílu, kterou propůjčuje národu a jeho státu jednotná vůle k práci i k zápasu, stmelená vzájemnou důvěrou, tu sílu, která nejen že udržela přes tisíciletí náš národ na hrdé malé výspě uprostřed lidského moře, ale učinila ji často majákem, daleko světlo vrhající.

Československá armáda je připravena, aby byla dobrou stráží této výspy a nedala zhasnouti majáku, který chce vrhati do nepokoje času dále světlo naší víry ve vítězství práva a pravdy. Naši přítomnost na tomto místě se všechny její složky a jednotky, všichni, kdož stojí a stojí pod jejími prapory a jsou připraveni pevně třímati své zbraně na celé té dlouhé zdi našich hraničních hor i nad jejich vrcholy, kdyby zavolal čas, pokloňují světlé památce velkého hronovského tambora, který vždy volal na bdělou stráž a věřil v sílu vůle k zápasu a obětím. Drahý Mistře! Naši přítomnost u Vašeho prachu slibuje československé vojsko znova, že stále rozumí Vašemu hlasu a že své úkoly vykoná ze vši síly své a ze vši duše své, že nezapomene na minulost a neproviní se před budoucími. Váš hlas je bude stále posilovat.

Seznam her, hraných ve všech „Jiráskových Hronovech“

I. Jiráskův Hronov:

A. Jirásek-Vrbský: *Filosofská historie.*
Al. Jirásek: *Vojnarka.*
Al. Jirásek: *Otec.*
Al. Jirásek: *Gero.*

II. Jiráskův Hronov:

Ivan Stodola: *Bačova žena.*
Obigail Horáková: *Libuňský jemnostpán.*
K. Borkovec: *V káře Thespidově.*
Al. Jirásek: *Jan Hus.*

III. Jiráskův Hronov:

Lad. Stroupežnický: *Václav Hrobčický z Hrobčic.*
F. F. Samberk: *Josef Kajetán Tyl.*
J. A. Šubert: *Drama čtyř chudých stěn.*
Al. Jirásek: *Jan Žižka.*

IV. Jiráskův Hronov:

Vilém Skoch: *Penelopa vyžívala.*
Jiří Mahen: *Ulička odvahy.*
Karel Stránský: *Jizda za štěstím.*
Jiří Werner: *Medvědi tanec.*
Al. Jirásek: *Jan Roháč.*

V. Jiráskův Hronov:

Bretko Kreft: *Celjská hrabata.*
Jul. Zeyer: *Stará historie.*
Jul. Zeyer: *Doňa Sanča.*
Al. Jirásek: *Emigrant.*

VI. Jiráskův Hronov:

Jar. Hilbert: *Druhý břeh.*
K. Bukovanský: *Mezi nebem a zemí.*
Jiří Werner: *Lidé na kře.*
Al. Jirásek: *Lucerna.*

VII. Jiráskův Hronov:

A. a J. Tomanových: *Přítelkyně.*
Fráňa Šrámek: *Léto.*
F. X. Šalda: *Dítě.*
Emil Vachek: *Benedek.*
Jirásek-Kudrnáč: *Bratrstvo.*

VIII. Jiráskův Hronov:

Lad. Stroupežnický: *Naši furianti.*
Karel Čapek: *Matka.*
V. Dyk: *Zmoudření Dona Quichota.*
Jaroslav Seifert: *Osm dní.*
Al. Jirásek: *Pan Johanes.*

Adresář firem.

(Uvádíme pouze spolehlivé firmy, na něž nebyly stížnosti.)

Dekorace, zařízení jevišť:

Drobný Alois, Místek, Morava.
 Fert Frant., Brno-Husovice, Morava.
 Máca Pepa, Újezd u Brna, Morava.
 Pokorný Josef, Praha-Nusle II., Libušina 27.

Divadelní hry:

Naklad. Matice divad., Praha I., Staroměstské nám. 19.
 Neubert A., zem. knihkupectví, Praha II., Hybernská 12.
 Růžicka Otakar, Praha VII., Dobrovského ul. č. 25.
 Švejda Fr., div. nakladatel, Praha I., Celetná 25.
 »Lidové umění«, Praha XV., Ladronka 2198.
 »Union«, Praha III., Újezd 26.

Divadla — Projekty — Stavba:

Inž. arch. Freiwald-Böhm, stavit., Karlín, Palackého 47.

Fotografie:

A. Fuchs, Hronov.

Hudebniny:

Fa A. Urbánek, hud. závod, Praha II., Národní tř. 4.
 Sekretariát UMDOČ., Praha II., Spálená 9 (»Fidlo-
 vačka«, »Strakonický dudák«, »Lucerna«).
 Spol. div. ochot. Sedlčany (»Jiříkovo vidění«,
 »Pan Johanes«).
 Karel Lída, Mělník (»Pan Johanes«, »Měsíc nad řekou«).

Hasicí přístroje:

J. Voborník, Praha XVI., Holečkova 56.

Kancelářské potřeby:

Luisa Čábová, Praha II., Vojtěšská 10.

Květiny:

Ant. Heran, Praha XVI., Štefánikova 4.

Legitimace členské:

Sekretariát UMDOČ., Praha II., Ostrovní 16.

Ličidla:

Ing. Ant. Frankl, Vinohrady, Nerudova 10.

Malba dekorací:

Al. Mach, Litovel.

Odznaky:

Karnet a Kyselý, Praha XI., Husova.

Odznaky ochotnické:

Sekretariát UMDOČ., Praha II., Spálená 9.

Plátno na kulisy — Látkové dekorace:

Tomáš Plaček, Praha XIII., Komenského 45.

Pojišťovny:

Banka »Slavie«, Praha II., Havlíčkovo nám.

Příručky:

Fr. Klika: »Jak vytvořím masku«, Kč 17.— bez port.
 Ukazatel ochotnického repertoáru, I. díl (sleva 30%).
 Ukazatel ochotnického repertoáru, II. díl (sleva 30%).
 Ukazatel ochotnického repertoáru, III. díl (sleva 30%).
 Divadení praktik od V. Figara (sleva 20%).
 Příspěvky k dějinám ochotnictva od inž. Steina-Tábor-
 ského, sleva 30%). Expeduje sekretariát UMDOČ.,
 Praha II., Spálená 9.

Půjčovny kostýmů a krojů:

Budějovice České, B. Suttý, Kněžská ul. 80.
 Drnovice u Vyškova, Bastlova půjčovna.
 Kolín, František Petránek.
 Olomouc-Hodolany, K. Klofáč, Raisberská ul.
 Náchod, Božena Šustrová ml.
 Pardubice, Václav Třešňák.
 Plzeň »M. T.«, Palackého nám. č. 2.
 Plzeň, »Strejc«, Solní ul. 17.
 Praha I., Ovocný trh, č. 17, Aža Huňková.
 Praha I., Perštýn 18, Jan Svátek.
 Praha II., Vodičkova ul. 28, »Olymp«, Fr. Čihoský.
 Praha XII., Francouzská 50, Tonča Schovánková.
 Prostějov, Štänderova půjčovna.
 Růžodol I.-Liberec, Josef Vichron.

Světelná zařízení — Reflektory:

Svoboda Josef, Praha-Pankrác, Husova 6.
 Vohralík Ant., Praha-Libeň, v Zahrádkách 837.

Vlášenky:

Doutlík Ant., Pečky.
 Gaudek Richard, Praha XVI., Palackého 33.

**Své úspory bezpečně
uložíte**

u Městské spořitelny v Hronově.